

Kommunikációs készséget fejlesztő tréningek a BGE Külkereskedelmi Karán

Kell ez nekünk?

Fodor László kollégánk, barátunk emlékének ajánlom a kommunikációs tréningek karunkra való bevezetésének történetét, merthogy egyik fő szakmai tevékenysége a tréningek vezetése, szervezése, fejlesztése volt.

Utolsó találkozásunkkor, a tanszékről a HÉV-hez együtt bandukolva éppen a tréningekkel kapcsolatos legújabb problémákról beszélgettünk, amikor azt kérdezte: „Hogyan lehetett bevezetni a 80-as években egy komplett oktatást, amikor most a rendszerváltás után 25 évvel megtartani is nehéz...?”

Erre akkor – és később újra átgondolva az ezzel kapcsolatos tapasztalataimat – azt a választ tudtam adni, hogy három feltétel teljesült minden esetben, amikor a tréningmódszer bevezetése sikerrel járt. A három feltétel:

1. A **szakember**, aki – elsajátítva a tréningmódszert – felismerte a lehetőségeket a módszer kiterjesztésére és elkötelezetten igyekezett meggyőzni az „illetékest”.
2. A **vezető**, aki megértette és felismerte a nagy hatású oktatási-fejlesztési lehetőség következményeit, aki éppúgy elköteleződött az új módszer bevezetése mellett, mint a szakember, valamint aktívan, formális és informális hatalmát használva segített a bevezetés megvalósításában. Legtöbbször ő maga is részt vett tréningen.
3. A **finanszírozás**, amelynek megteremtése többnyire a vezető és/vagy a szakember együttes feladata volt. (Minisztériumi, felsőoktatási és pályázati pénzekből valósultak meg.)

A megvalósulás e három feltétele mentén próbálom megmutatni, honnan indult a kommunikációs készségek fejlesztésének bevezetése. Mindenhol megnevezem a bevezetésben aktív, elkötelezett vezetőket, hiszen nélkülük

---

¹ Nyugalmazott főiskolai docens, BGE Külkereskedelmi Kar; e-mail-cím: nemenyiilona@gmail.com.

nem valósult volna meg egyik felsőoktatási intézményben sem az új módszerű oktatás. Nem járt minden próbálkozásom sikerrel. Nagyon sajnáltam például, hogy a pedagógusképzésbe nem sikerült bejuttatnom a szociális készségek fejlesztésének módszerét.

A történések időbeli folyamatábrája a következő oldalon látható.

Szervezetfejlesztő trénerképzés Magyarországon 1978–79-ben

Az UNIDO (az ENSZ Iparfejlesztési Szervezete) Varga Károly – a Magyar Tudományos Akadémia Szociológia Intézetének tudományos főmunkatársa, mint a módszert ismerő *szakember* – közvetítésével az akkori Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium rendelkezésére bocsátotta a tréner szakembereket, valamint a tananyagot. A minisztérium a saját Építésgazdasági Szervező Intézetének adta át a képzést és annak lebonyolítását. A képzésben az Intézet mérnök-közgazdász szervező munkatársai, a tárca Vezetőképző Intézetének két munkatársa, a MTA Szociológia Intézetének egy munkatársa, és én, az akkori Külkereskedelmi Minisztérium Vezetőképzőjének munkatársa vettünk részt. (Bekerülésem a képzésbe az egy évvel korábbi UNIDO-bemutatótréningen való részvételem kapcsán történt.)

Trénerként való működésünk a képzést követően három területen indult el:

1. **Vezetőképzés:** a vezetési készségek fejlesztésére.
2. **Szervezetfejlesztés:** értelemszerűen az építési tárca vállalatainál.
3. **A trénerek működésének monitorozása** az UNIDO szakembereivel, valamint a kutatások az eredményességgel kapcsolatban az MTA Szociológiai Intézet munkatársaival történtek. A *finanszírozást* az ÉVM és az UNIDO vállalta.

A kommunikációs készségfejlesztés első tematikái 1982–86-ban

Vezetőképzési tapasztalataim sikeressége kapcsán úgy láttam, hogy a tréninganyagok kommunikációfejlesztés-célúvá alakításával/adaptálásával még szélesebb körű lehet a készségfejlesztés. A felsőoktatás szinte minden területén a hallgatók (önismeretük, kommunikációjuk fejlesztésével) tudatosabb, a kapcsolati élet jobb minőségű alakítására képes, megalapozottan magabiztos diplomásokká válhatnak.

A történések időbeli folyamatábrája

I. SZERVEZETFEJLESZTŐ TRÉNERKÉPZÉS MAGYARORSZÁGON ORGANIZATION DEVELOPMENT/OD HUMAN RESEOURCE DEVELOPMENT/HRD

1978/79-BEN

UNIDO-----ÉVMTK-ÉGSZI-----MTA SZOCIOLÓGIAI I.
ENSZ IPARFEJL. INT. ÉPÍTŐIP. VÁROSFEJL. MIN. SZERV. INT. MAGYAR TUD. AKADEMIA

TRÉNEREK USA/INDIA VEZETŐ: ÉPÍP. MINISZTER SZAKEMBER: VARGA KÁROLY SZOC.
M. NADKARNI (I)
UDAY PAREEK
I. MEHTA

FINANSZÍROZÁS: UNIDO

KIKÉPZŐ TRÉNER: MANOHAR NADKARNI USA/INDIA
RÉSZTVEVŐK: - ÉGSZI: MÉRNÖK-SZERVEZŐ: 12 FŐ
- ÉVMTK-VEZETŐKÉPZŐ: 2 FŐ (BARLAI RÓBERT, LÓVEY IMRE)
- KÜLKER. VEZETŐKÉPZ.: 1 FŐ (NEMÉNYI ILONA)
- MTA SZOC. INTÉZET: 1 FŐ (MLADENECZ MÁRIA)

TRÉNERI MŰKÖDÉS - TRÉNINGEK 1980-TÓL HÁROM TERÜLETEN

VEZETŐKÉPZÉS SZERVEZETFEJLESZTÉS MONITOROZÁS/KUTATÁS

ÉVMTK (BARLAI R.) ÉPÍPARI VÁLL.-OKNAL MTA SZOCIOLÓGIAI INT.
KÜLKER.MINTK(NEMÉNYI I.)

A KOMMUNIKÁCIÓS KÉSZSÉGFEJLESZTÉS ELSŐ TEMATIKÁI 1982-86/NEMÉNYI

-> SZÍNHÁZ- ÉS FILMMŰVÉSZETI FŐISK. (DOKFILM-RENDEZŐ ÉS OPERÁTOR SZAK)
VEZETŐ/RENDEZŐ TANÁR: DR. KÁRPÁTI GYÖRGY
OPERÁTOR TANÁR: VAGYÓTYKY TIBOR
SZAKEMBER/KOMM. ÉS VEZ.KÉPZÉS: NEMÉNYI I.
FINANSZÍROZÁS: SZÍNHÁZ- ÉS FILMMŰVÉSZETI FŐISKOLA

-> PÉCSI JANUS PANNONIUS TUDOMÁNYEGYETEM 1983-86
NYELVI INTÉZET VEZETŐ: SZÉPE JENŐ EGY. TANÁR
TANSZÉK/VEZETŐ: HORÁNYI ÖZSÉB EGY. TANÁR
SZAKEMBER: NEMÉNYI I.
FINANSZÍROZÁS: J. P. TEGYETEM

A KOMMUNIKÁCIÓ, MINT ÖNÁLLÓ FŐISKOLAI TANTÁRGY BEVEZETÉSE 1987-TŐL KÉT FŐISKOLÁN

*TRÁNFŐVÉZETI FŐISKOLA
MESTERFŐISKOLA INTÉZET
LEVELES TÖRZSOKTATÁS
SZAKEMBER/VEZETŐ: NEMÉNYI I. EGY. MESTERFŐISKOLA
FINANSZÍROZÁS: FŐISKOLA

*KÉLTRENYESEDELMEN FŐISKOLA
LEVELES TÖRZSOKTATÁS
SZAKEMBER/VEZETŐ: NEMÉNYI I. EGY. MESTERFŐISKOLA
FINANSZÍROZÁS: FŐISKOLA

1988-89 - TANTÁRGYAK
- TANANYAGKÖZÖSSÉGEK
- TRÉNINGEK ELŐZMÉNYEI
- TRÉNINGEK ÚJRAÉLŐ DYE
- TRÉNINGEK MEGISZÉRLÉS, MEG
- TRÉNINGEK TÁRSULTI VEGYEMEL

TANTÁRGY KOMMUNIKÁCIÓ A TÁRSOLÁSBAN (KÖZÖSS. ERŐFORG. SZAKI)

REGIZETOR - NEMÉNYI I. KOMM. A TÁRSOLÁSBAN
- NEMÉNYI I. KOMM. A TÁRSOLÁSBAN
- NEMÉNYI I. KOMM. A TÁRSOLÁSBAN

(Bukh. B. Dörög Gy./Andor F./Mészáros Áron/Világos Gy./Dósa I.
Nagy B./Pálfi P./Papp K./Sárossy E./Székely L./Mészáros K.)

Az ezzel kapcsolatos próbálkozásaim során:

- a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Nyelvi Intézetében Horányi Özséb egyetemi tanár, tanszékvezető volt az a *vezető*, aki hajlandó volt megismerni a módszert és melléállni, sőt a Nyelvi Intézet vezetőjét, Szépe Jenő professzort is megnyerni a még ismeretlen kommunikációs készségfejlesztés ügyének. Az egyetem *finanszírozta* a végzős bölcsészek, történelemtanárok tréningjeit.
- A Színház- és Filmművészeti Főiskola másoddiplomás dokumentumfilm-rendező és operatőr szakának *vezető tanárai*, Kárpáti György rendező és Vagyótzky Tibor operatőr voltak a képzés lelkes megrendelői. (Kárpáti György egy társaságban, a tréningemen részt vett külkereskedelmi vállalati vezérigazgatótól halott a módszerről...) A ma egyetemenként működő főiskola volt a *finanszírozó*.

A kommunikáció mint önálló tantárgy bevezetése 1987-től

Ebben az évben két további főiskolánál is találkoztam egy-egy aktív elkötelezettségre hajlandó *vezetővel*.

- Az Iparművészeti Főiskola egyetemi szintű képzést biztosító *Mesterképző Intézetének művész igazgatója*, Zsótér László a Horányi Özséb egyetemi tanártól kapott információk alapján hívott az intézetbe a kommunikációs készségfejlesztés bevezetésére. Vele közösen tudtuk megnyerni az akkori *rektort*, Gergely Istvánt. Az a kedvezőtlen tapasztalat inspirálta ezt a megoldást, hogy az itt végzett ipari formatervezők/designerek vállalatokhoz kerülve nehezen tudták érvényesíteni elképzeléseiket a mérnökökkel, közgazdászokkal való együttműködés során. Korábbi képzéseik közegében megszokták, hogy „félvonalakból” megértik egymást, kevés kapcsolatuk volt más szakmabeliekkel, és sorra kudarcot vallottak a „valóságos”, vagyis a nem művész közegben. Hosszú évek szomorú statisztikája azt mutatta, hogy az iparművészek nagyobb arányban lettek öngyilkosok, mint a népesség szerinti arányuk. A két vezetővel való megbeszélések során úgy láttuk, hogy a tréningmódszerű kommunikációs készségfejlesztés segíteni fog a következő nemzedékeknek. Elkezdődtek az előkészítő munkák párhuzamosan a Külkereskedelmi Főiskolával, és szintén azzal egy időben indult meg az oktatás az elsőéves mesterképzős hallgatóknál. A *finanszírozást* az intézmény maga oldotta meg.
- A *Külkereskedelmi Főiskola* (ma egyetemi kar) akkori főigazgató helyettese, később főigazgatója, Törzsök Éva a Külkereskedelmi Minisztérium Vezetőképzőjében ismerte meg a tréningmódszert és engem is.

A hatékony oktatás iránt egyébként is elkötelezett *vezető* nagyon gyorsan felismerte, hogy a nemzetközi üzleti életre való képzésben a tárgyalási készség fejlesztése megsokszorozhatja a főiskoláról kikerülő leendő üzletemberek sikerességét, ez pedig a kommunikációs készségen keresztül ragyogóan megvalósítható. Vezetőként adta a támogatását, így elkezdhettem az előkészítő munkát. Pályázatokat írtam, végül az OTKA (Országos Tudományos és Kutatási Alap) *vállalta a finanszírozást*. Egy év alatt (oktatási munkám mellett) elkészítettem a tematikát, a jegyzetet, a szöveggyűjteményt, a tréninganyagokat, felszereltük, berendeztük a tréningtermet, és 1988–89-ben elkezdhettem a tréningeket az utolsó évfolyamos hallgatóknál, a másod-diplomásoknál, majd a teljes I. évfolyamon. Igazi „onewoman show”-ként tettem mindezt, nagy élvezettel, mert ott volt mögöttem a *vezetői támogatás*, a diákok pedig „imádták” az ötnapos intenzív alapozó kommunikációs tréninget.

Az 1989-ben elkészült tananyag jegyzeteinek borítólapjai

A kommunikáció mint önálló főiskolai tantárgy a Külkereskedelmi Főiskolán

Az OTKA által is elfogadott tematika alapján a Külkereskedelmi Áruforgalmi Szakon:

- *Alapozó kommunikációs tréning* zajlott az első évfolyamon (40 óra/5 nap).
- *Tárgyalási tréning* zajlott az utolsó évfolyamon (30 óra/3 nap) tapasztalt külkereskedelmi menedzserek által készített esettanulmányok segítségével, oktatóként való bevonásukkal. Mindegyikük ismerte a tréninget.

Ehhez csatlakozott:

- **Heti 2 óra előadás (30 óra/félév az első évfolyamon).**
- **Heti 2 óra szeminárium (30 óra/félév az első évfolyamon).**

Érdeklődő oktató kollégák számára is tartottunk tréninget, hogy érzékeljék, milyen a tapasztalati tanulás, *a tanár-diák partneri viszony*, ami *megsokszorozhatja minden oktató ismeretátadási hatékonyságát*. Vitanapot rendeztünk a tréningmódszerről az intézmény vezetőjének moderálásával, más gazdasági felsőoktatási intézményekből meghívott és intézményen belüli oktatók részvételével.

Mit kapott a főiskolás diák a kommunikációs képzéstől (1988/89-től) a kezdetekben

A pontosabb megismerés miatt szükséges egy rövid módszertani bemutató, hogy egyformán lássuk, amiről beszélünk.

Mi a tréning? A személyes tapasztalatok csoportban való átélése, elemzése kapcsán létrejött irányított tanulás. **A résztvevők** a személyes átélés/megtapasztalás során önmagukkal és a csoportműködéssel kapcsolatban felismerésekhez, összefüggések meglátásához jutnak. A **módszer** hatékonyságát a személyiség mindhárom szintjének (kognitív, érzelmi, viselkedés/kommunikáció) bevonódása biztosítja, mert ilyen módon mindhárom szinten változások jöhetnek létre a tanulás következményeképpen.

A **tréner** a tanulást segítő, katalizáló, a folyamat előrehaladtával egyre inkább a háttérbe vonuló szereplő. Feladata az érdeklődés, a bizalom, a személyesség, a nyitottság olyan szintű megteremtése, amelyben a csoporttagok képesek a megnyílásra, saját és társaik kommunikációjának elemzésére, visszajelzésekre.

Mindennek az eredménye a felszabadultság, a közvetlenség, a partnerség, az intellektuális örömök megélése, a tapasztalati tanulás.

A tréningek módszertanilag 3 összetevőből állnak:

1. Saját élményű gyakorlatok, majd elemzésük, személyes visszajelzések (videó.)
2. Kérdőíves önértékelés.
3. Rendszerező elmélet.

A **tréningtanulás** a személyre szóló visszajelzésekkel biztosítja a résztvevők önismeretének bővülését, belső autonómiájuk fejlődését és a megalapozott önbizalmat.

Mit kapott mindezek eredményeként a főiskolás diák az alapozó kommunikációs tréningtől...

Önismeretet

- Hogyan és mivel hatok másokra, milyen érzelmeket, gondolatokat, feszültségeket keltek másokban a kommunikációmmal, megnyilvánulásaimmal...
- Ki, milyen megnyilvánulásával, kommunikációjával hogyan hat rám, milyen érzelmek, gondolatok keletkeznek bennem, mi blokkol, mi inspirál...
- Észreveszem-e a bennem keletkező feszültségeket, felismerem-e az okát, mit tudok kezdeni vele...
- Mennyire tudok figyelni, másokra koncentrálni, mi tereli el a figyelmemet, miért maradnak ki infók...
- Hogyan tudom kifejezni magam, képes vagyok-e érvényesíteni a jónak tartott elgondolásomat (hatékony-ságom, meggyőzés, együttműködés...)
- Tudok-e összefüggéseket meglátni mások gondolatmenetében, ha az lényegesen eltér az enyémtől...
- Mennyire tudom megítélni a magam és mások elgondolásait...
- Tudok-e érzelmeket és elismerést kifejezni, valamint észrevenni...

A csoportműködéssel kapcsolatos ismereteket

- Milyen hatással, befolyással működöm egy csoportban (összefogni, inspirálni, feszültséget csökkenteni...), milyen erősségeim, gyöngéim vannak társas közegben...
- Milyen csoportszerepeket tudok hatékonyan működtetni...
- Észreveszem-e a társakban keletkező-elmúló érzelmeket, feszültséget...
- Tudok-e feszültséget oldani...
- Problémamegoldás esetén elő tudom-e hívni a társaim fejében lévő ötleteket, infókat... képes vagyok-e inspirálni másokat...
- Be tudom-e adni a „közösbe” a saját tudásomat...
- Hogyan érvelek csoportban, figyelek-e a megértésre, ismerem-e a megértésre törekvés szabályait... jeleit...
- Felismerem-e a „csoportfolyamat” irányát, jellemzőit, meg tudom-e ítélni, képes vagyok-e befolyásolni...

Diákjaink mindezen tapasztalatok segítségével megtanulják az életre szóló tanulás módszerét:

- a) önmaguk és mások megismerésére,*
- b) önmaguk további fejlesztésére,*
- c) a csoportban való hatékony működésre!*

Ennek hozadékát nem szükséges külön hangsúlyozni.

A további évek fejlesztései a BGF Külkereskedelmi Karán 1990-től

1990 tavaszától férjem külföldi gazdaságdiplomáciai munkája következményeképpen külföldre költöztünk, így **Barlai Róbert** tréner kollégámat javasoltam magam helyett tantárgyfelelősnek az oktatási munka továbbvitelére.

Kommunikáció tanszék létrehozása

Törzsök Éva tervei között szerepelt egy önálló Kommunikáció tanszék létrehozása az addigi Nemzetközi Marketing tanszéken belüli oktatás helyett. Ez meg is történt, a tanszékvezető Barlai Róbert lett. A tanszéket a főiskola a HUNGEXPO külkereskedelmi vállalattal közösen alapította, és működését 1994-ig közösen finanszírozta.

Nagyszerű további fejlesztési lehetőséget kapott ezzel a kommunikációoktatás. További tréner-oktató munkatársak felvételére és külső szakemberek megbízására lett lehetőség. 2016-ig nagyjából időrendben: Lehoczky Mária, Láng Zsuzsa, Fodor László, Siska Tamás, Forgách Attila, Z. Papp Zsuzsa (főiskolai hallgatónk, majd további egyetemi és trénerképzés után tréner-oktatónk).

A marketingkommunikáció szintén „alapító” tantárgy lett az új Kommunikáció tanszéken, ugyancsak a Nemzetközi Marketing tanszékről került át. A tantárgyat oktató Fazekas Ildikó főiskolai adjunktus diákjai a 90-es években minden hazai és nemzetközi/MISAC reklámversenyt megnyertek.

A tanszéken oktatott tárgyak bővülésére is lehetőség adódott:

- Kommunikáció alapjai
- Szociálpszichológia
- Kommunikációelmélet

- Tárgyalás/Tárgyalástechnika
- Gazdaságpszichológia
- Pszichológia
- Kultúraközi kommunikáció.

Az új oktatási rendben az I. Akkreditáció 1996-ban (már újra a tanszéken dolgozva) a tréningképzésre nézve az én örömteli feladatomból volt.

A tantárgyak bővülése nagyon jó lehetőséget ad a készségfejlesztések megerősítésére, ha megfelelően, integráltan kapcsolódik a tréninghez. A tréner-oktató kollégák szakmai tudása és elkötelezettsége ezt kiválóan valósítja meg. A tantárgyak bővülésében a gazdaságpszichológia először jelent meg a gazdasági felsőoktatásban. Itt újra meg kell említeni Törzsök Éva vezetői szerepét, Barlai Róbertnek pedig szakemberi kvalitásait, aki tantárgyfelelős, majd tanszékvezetői minőségében a felsorolt fejlesztések nagy részét a kiváló tanszéki kollégák segítségével megvalósította. A tréningválaszték szintén bővült tárgyalási és kommunikációs célú változatokkal.

Új szak a Külkereskedelmi Karon

A Nemzetközi Kommunikáció szak a korábbi Külkereskedelmi Idegen nyelvű Levelező szakból alakult. Az itt végzett hallgatóink 2008-ig a „fejvadászoknál” az első helyen álltak a teljes magyar kommunikációs felsőoktatási képzésben. 2006-tól ez a szak újra átalakult: Média szak lett a továbbiakban.

Mentálhigiénés szolgáltatás a tanszéken

Fodor László tanszékvezetőként vezette be a szolgáltatást, Lehoczky Mária, Láng Zsuzsa, Siska Tamás, Z. Papp Zsuzsa ma is végzik.

Visszafejlesztés a 2000-es években: „Mentjük, ami menthető...”

- 2000-ben 2 napra(!) csökken az alapozó kommunikációs tréning (a felvett hallgatói létszám megduplázódik, az OTKA-pénzalapból rövidített tréninget lehet finanszírozni).

- 2001–2002: tanszékvezető: Forgách Attila egyetemi docens (Barlai Róbert távozik a főiskoláról 10 évi munka után).
- 2002–2006: tanszékvezető: Fodor László főiskolai docens.
- 2006–2012: tanszékvezető: Bánó Klára főiskolai tanár.
- 2012– tanszékvezető: Kolláth Katalin főiskolai tanár.

- 2006-ban „bolognai átalakítás”, a kommunikációoktatás óraszámának csökkenése. A gazdasági képzésben (Nemzetközi gazdálkodási szakunk a fő érintett) az egyetlen oktatható „Üzleti kommunikáció” tantárgy előadás-szeminárium óraszám a korábbi kommunikáció-óraszám harmadát(!) sem éri el. Az oktatható „Üzleti kommunikáció” tantárgy tematikájában nem szerepel a tréningmódszer, mint lehetőség. (Sehol másutt nincs kommunikációs készségfejlesztés a gazdasági felsőoktatásban, így kimarad a mi főiskolánkon is.)

Fodor Lászlóval együttes próbálkozásunk eredményeként Hidas Judit dékán és a kari intézetvezetői fórum hozzájárulásával megmaradnak a már amúgy is csökkentett idejű tréningek, „Üzleti kommunikáció”-ként oktathatjuk a csökkentett óraszámú tréningeket erősítő kommunikációs ismereteket. Ezen a fórumon hangzik el Totth Gedeon intézetvezető idézett összefoglaló megjegyzése: „mentsük, ami menthető”.

- Elveszítjük a kari tantárgyfelelősi szakmai önállóságot, az „Üzleti kommunikáció”-nak 2006-tól főiskolai szintű tantárgyfelelőse Jusztin Márta (Kereskedelmi és Vendéglátóipari Kar), aki korábban soha nem foglalkozott kommunikációval. Fodor Lászlóval együtt beszélgetéseket folytatunk az új tantárgyfelelőssel, aminek eredményeként elvégzi Barlai Róbert tréner képzőjét(!)
- A problémák állandósulnak. Az új tantárgyfelelős támogatása ellenére újabb és újabb ötletek érkeznek a tréninget kísérő kommunikáció-előadások átvételére más tanszékek felől, sőt a tréningek oktatási óráira is igényt tartanának. A minimálisra csökkentett óraszámot is folyamatos küzdelem megtartani. Hallgatóink viszont továbbra is „imádják” a tréninget. Felismerve a képzési idő alatt megszerezhető készségek lehetőségét, többet szeretnének kapni. Oldalakon át idézhetnénk őket.

Végül... kell ez nekünk?

- Igénylik-e a munkaadók a tárgyalóképes, jó kommunikációs készségű, megalapozottan magabiztos diplomásokat?
- Igénylik-e diákjaink, hogy tárgyalóképes, jó kommunikációs készségű, megalapozottan magabiztos diplomássá váljanak?
- Igénye van-e egyetemünknek arra, hogy olyan humán készségekkel ruházzuk fel diákjainkat, amelyek megalapozott önértékelésen, az emberi kapcsolati élet jó minőségű kezelésén, a szükséges mértékű probléma megoldási készségen, felelősségvállaláson, konfliktuskezelésen alapulnak?
- Igénye van-e az egyetemnek arra, hogy az országban elsőként létrehozott, közel 30 éves tapasztalattal rendelkező szakmai/tudományos kommunikációs műhelye tovább működjön?

A megoldás

Minden szakmai tapasztalat szerint a megoldás a fenti elvárások teljesítéséhez:

1. *vissza kellene állítani az alapozó tréningek óraszámát 40 órára (Nemzetközi gazdálkodás, Média szak),*
2. *a megajánlott készségfejlesztési választékot bővíteni kellene (minden félévben lehetőséget adni valamilyen speciális, minimum háromnapos tréningre),*
3. *kutatást kellene végezni az eddigi tréningek eredményességéről a már végzettek körében is... (pályakövetés...) a hosszú távú fejlesztések érdekében.*

A közel negyvenéves tapasztalataimból tehát az látszik, hogy három feltétele van mindenfajta „új” bevezetésének, a fejlesztéseknek:

Szakember: a tanszéki és külső munkatársakkal teljesül.

Vezető: az oktatási kormányzat a felsőoktatásra nézve is megfogalmazta a kompetenciák és készségek fejlesztésére irányuló elvárásait, amelyeket értelmezve a tréningmódszer alkalmazása nemcsak elengedhetetlen, de fejlesztendő is, a pénzügyi források pedig pályázhatók. Ennek megvalósítása elkötelezett vezetői támogatást igényelne egyetemünkön is...

Finanszírozás: egyetemi-uniós pályázatok az oktatáspolitikai elvárások (kompetencia, humán és problémamegoldó készségek fejlesztése...) megvalósításához.

Személyiségünk mindnyájunk számára egyben a munkaeszközünk is. A személyiség belső értékeit (gondolat- és érzelemvilágunkat) a külvilág felé közvetítő kommunikációnk segítségével mutatjuk meg. Ez a megmutatás adja a lehetőséget magánéleti és szakmai sikereinkhez. Akinél az értékes belső tartalmak valamilyen okból gátoltak a felszínre kerülésben/kommunikációban, az mindnyájunk veszteségére nem tudja „megmutatni, értékesíteni” a tudását, egyéni szakmai karrierje, boldogulása nehézkes. Éppen ezért össztársadalmi érdek is, hogy felszínre kerüljenek ezek a mélyben rejtőző tudások az önkifejezés változatos formáiban éppúgy, mint a mások megértésében való jártasságunk. Az önkifejezés és a mások megértése, a kommunikáció elválaszthatatlan, egymással kölcsönhatásban lévő két összetevője együttesen adja a kommunikációs készségünket.

Hallgatóink ilyen készségekkel való felruházása más minőségű, sikeresebb életre képes, autonóm felnőtté válást tesz lehetővé, megnöveli munkaerőpiaci „ázsiójukat”, egyetemünkre nagyobb létszámú jelentkezőt vonz.